

ΤΗΛΕΜΑΧΕΙΑ 3η ΕΝΟΤΗΤΑ: α 109-173

Η ΑΘΗΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

ΧΡΟΝΟΣ: 1η μέρα της Οδύσσειας – 10ος χρόνος περιπλανήσεων του Οδυσσέα

ΤΟΠΟΣ: Ιθάκη (παλάτι)

ΠΡΟΣΩΠΑ: Αθηνά-Μέντης, Τηλέμαχος, προσωπικό του παλατιού, μνηστήρες, Φήμιος

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ: Περιγραφή, Τριτοπρόσωπη αφήγηση (Περιγραφική αφήγηση)

Ενανθρώπιση: Αθηνά → Μέντης

Τυπικοί στίχοι-φράσεις: στ.138, στ. 141

Τυπικό θέμα-μοτίβο: Φιλοξενία

Αντιθέσεις

εύθυμη διάθεση μνηστήρων ≠ μελαγχολία, θλίψη Τηλέμαχου

αλαζονεία, αδιαντροπιά, αγένεια μνηστήρων ≠ ευγένεια, σεμνότητα Τηλέμαχου

(μεταβατική σκηνή) Η προετοιμασία της Αθηνάς (α109- 114)

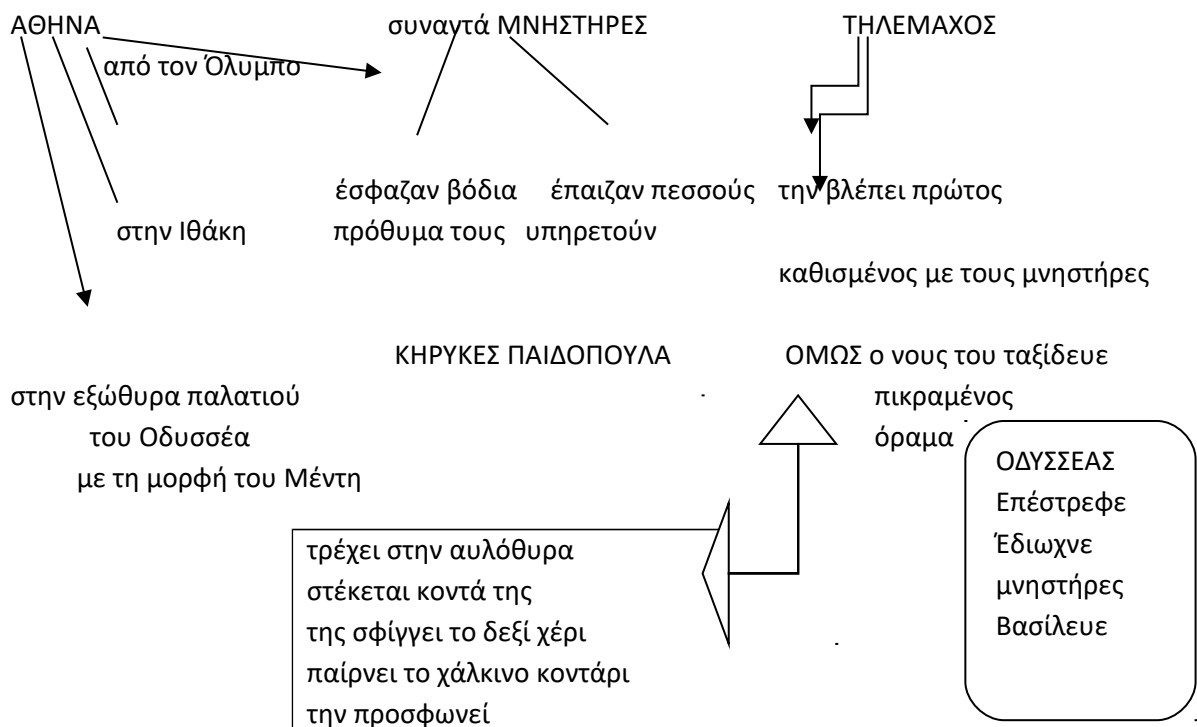
ΑΘΗΝΑ

σανδάλια χρυσά
κοντάρι χάλκινο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Πού βρίσκεται η Αθηνά στην αρχή της ενότητας;
2. Πώς φτάνει η Αθηνά στην Ιθάκη;

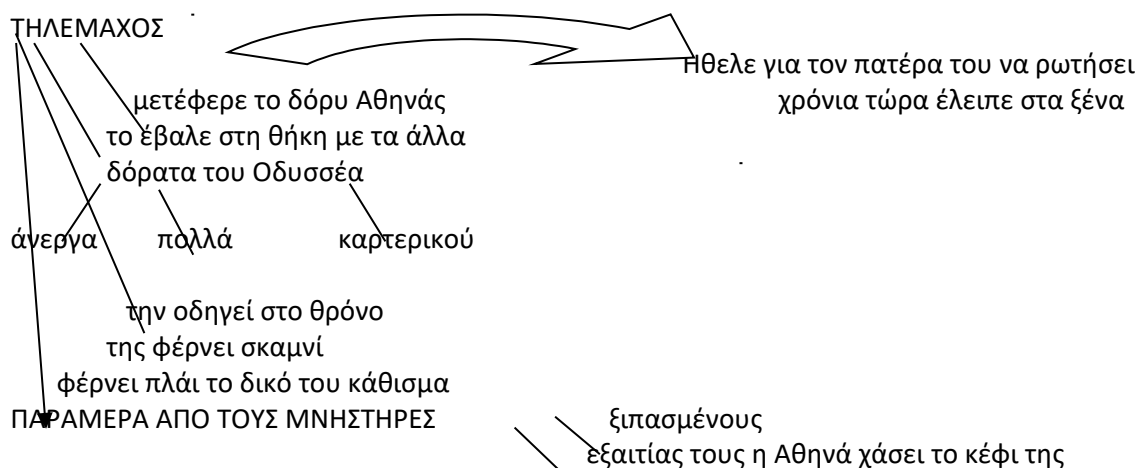
(αλλαγή σκηνικού) η άφιξη της Αθηνάς στην Ιθάκη και η υποδοχή της από τον Τηλέμαχο (α 115-140)



ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Ποιανού τη μορφή πήρε η Αθηνά;
2. Ποιοι βρίσκονταν μπροστά στις πύλες του σπιτιού;
3. Τι έκαναν οι μνηστήρες;
4. Ποιος είδε πρώτος την Αθηνά;
5. Τι σκεφτόταν ο Τηλέμαχος;
6. Μόλις είδε ο Τηλέμαχος την Αθηνά-Μέντη τι έκανε;

Η Αθηνά(Μέντης) με τον Τηλέμαχο στην αίθουσα του μεγάρου (α 141- 161)

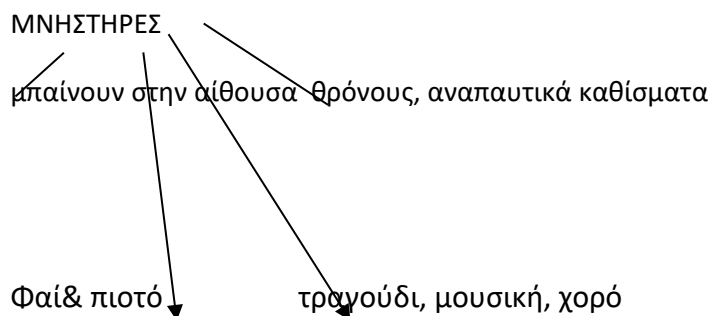


ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΗ	ΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΥ ΚΑΝΕΙ	ΣΚΕΥΟΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ
Παρακώρη	φέρνει νερό-> χέρια, σέρνει τραπέζι	χρυσό λαγήνι, αργυρό λεβέτι
Κελάρισα	φέρνει ψωμί, φαγητά	
Τραπεζάρχης	σηκώνει δίσκους με κρέατα φέρνει κούπες	δίσκοι, κούπες χρυσές
Κήρυκας	γεμίζει κρασί	κύπελλα

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

Τι ήθελε να ζητήσει ο Τηλέμαχος από την Αθηνά-Μέντη;

Η είσοδος των μνηστήρων στη μεγάλη αίθουσα (α162-173)



Κήρυκες	χύνουν νερό στα χέρια	
Δούλες	γεμίζουν με ψωμί	πλεχτά πανέρια
Έφηβοι	ξεχειλίζουν με πιστό	κρατήρες

Κήρυκας	φέρει στον Φήμιο	Κιθάρα
---------	------------------	--------

Τραγουδούσε στους μνηστήρες από ανάγκη

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Ποιοι άλλοι μπήκαν στην αίθουσα;
2. Αφού έφαγαν οι μνηστήρες τι άλλο ήθελαν;
3. Σε ποιον αιδο έδωσαν την κιθάρα;
4. Ο Φήμιος έπαιζε στους μνηστήρες, επειδή το ήθελε ο ίδιος ή επειδή τον ανάγκαζαν οι μνηστήρες;

ΤΟ ΤΥΠΙΚΟ ΤΗΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Η διαδικασία υποδοχής και φιλοξενίας του επισκέπτη επαναλαμβάνεται στην Οδύσσεια, γι' αυτό και χαρακτηρίζεται **τυπική**.

Σύμφωνα με το τυπικό της φιλοξενίας στην ομηρική κοινωνία, ο ξενιστής (εκείνος δηλαδή που φιλοξενεί έναν ξένο) είναι υποχρεωμένος:

α. να τον υποδεχτεί εγκάρδια (με προσφώνηση και χειραψία) και να τον προσκαλέσει σε φιλοξενία· αν ο ξένος έχει δόρυ, άλογα, άρμα, να φροντίσει να ταχτοποιηθούν,

β. να του προσφέρει λουτρό (αφού τον λούσουν -συνήθως κάποιες δούλες-, τον αλείφουν με λάδι και τον ντύνουν με καθαρά ρούχα),

γ. να τον φιλέψει (παραχωρώντας του κάθισμα σε θέση τιμητική, φέρνοντας του νερό να πλυθεί, τραπέζι για να φάει, προσφέροντας του εκλεκτή μερίδα φαγητού και πιστό), (σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο ξενιστής οργανώνει προς τιμήν του ξένου του επίσημη υποδοχή με γιορτή ή ακόμη και αγώνες),

δ. να τον ρωτήσει ποιος είναι, από πού έρχεται και τι θέλει, μόνον αφού πρώτα τον φιλέψει,

ε. αφού ακούσει το αίτημά του, να το ικανοποιήσει όσο μπορεί,

στ. να προσφέρει στον ξένο διαμονή για όσες μέρες θέλει αυτός,

ζ. να τον αποχαιρετήσει με δώρα που επισφραγίζουν τη φιλία τους.

Στη φιλοξενία της Αθηνάς-Μέντης από τον Τηλέμαχο διακρίνουμε:

α. τη χειραψία κατά την υποδοχή του επισκέπτη (α 136)

β. το απαραίτητο πλύσιμο των χεριών (α 155)

γ. τις περιποιήσεις και τις λεπτομέρειες της προετοιμασίας του γεύματος (α 143-161)

- δ. τις ερωτήσεις για την καταγωγή του (α 189-190)
ζ. να του προσφέρει δώρο φιλοξενίας (α 345)



“Η Αθηνά” του Δημητρίου Μπισκίνη